

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL VII, NR. 70
aprilie 2005

LUMINĂ DIN LUMINĂ

Păștele, asezonat cu 1 Mai, Zua Muncii, ne pune într-o situație mai puțin obișnuită. Practic, nu știm ce să prăznuim mai cu încredere. Dar știm în schimb că fiecare creștin se va întinde cât îi permite bugetul din teșcherea. Afiți și nimic mai mult. Unii dintre noi vor îndrăzni să plece la mare. Ca să sărbătorească, nici ei nu știu ce. Afiți se vor urca pe Ceahlău. Străinezi plecați la muncă prin Europa se vor bului spre bastină. De Paștele prolețar sau 1 Mai ortodox, vor trage pe dreapta. Se vor ghiftui cu berici, vinisor, miștel, vor lenevi la soare și se vor da rotunzi în lăta rudelor de la Crăcănași de Sus. Apoi își vor umple portbagajele cu ouă roșii, pască, drobul, cozonac... pentru a dovedi celor din opulentul Occident că nu trăim în copaci.

Apropo, ați luat în noaptea de Înviere Lumină din Lumină? An de an, această clipă de poezie, pentru că ce altceva este învierea, decât poemul bănușii de vesnicie, această clipă de bunătate ne umple frumos cupa timpului. Ne face din temutul timp un aliat. Învierea se află în noi și an de an îl prăznuim sărbătoarea, fără a o fi găsit cu adevărat decât într-o singură clipă. Acea cind luăm Lumină. E timpul să nu mai confundăm lăptă cu gândul. De prea multe ori între ele se află o prăpastie de retruc. E timpul să ne uităm în ochii oamenilor și să căutăm acolo adevărata Lumină. E timpul să ne găsim pe noi înșine, dincolo de spectacol, de vorbe, de bucurii amăgitoare sau apăsătoare tristeți și să primim învierea ce ne-a fost nouă hărăzită.

Peste toate, Hristos a înviat, așa cum a înviat și în anii trecuți. La ce se întimplă pe la noi, îmi vine să cred că rămâne valabilă ideea că au înviat și țiharii rășnării de-a stînga, respectiv de-a dreapta. Dar nu neapărat a eșchierului politic.

Dumitru RUSU

STABILITATEA... CA NECESITATE

Schimbarea sugerează de regulă dinamism. Schimbarea se opune fixismului, inerției și stagnării. Este știut că nu întotdeauna schimbarea înseamnă schimbarea în bine. Cu toate acestea, schimbarea este unul din elementele indispensabile evoluției. Nu există rețete infailibile, mai ales în cazul transformărilor sociale. Lumea este în plină evoluție. Se schimbă lumea, ne schimbăm și noi. Ne schimbăm noi, ca oameni, noi ca electorat, noi ca popor. Ceea ce acum 15 ani ni se părea inacceptabil a devenit azi parte din normalitate și obișnuită. Se schimbă politicienii, se schimbă guverne.

Ultima schimbare locală s-a produs. S-au comasat ministere, au fost

schimbați miniștri, secretari de stat, inspecții... În lini man, mișcarea a fost bine înțeleasă de publicul larg.

Revista Apostolul este o revistă ai cărei proși nu lasă loc pentru dezbatere politică. Politica învățămîntului ar trebui să fie PRIORITATE NAȚIONALĂ pentru toate forțele politice. Problemele care așteaptă soluții pe termen lung vor solicita efort și eficiență. De aceea avem nevoie de stabilitate. Schimbările în învățămînt au fost numeroase. În momente nu toamă pozitive și poate nu suficient de bine fundamentate. E prea devreme să ne referim la problemele de fond. Fiecare schimbare înseamnă bani, mulți bani. Dacă am fi într-o altă epocă am face comparații. După cum vedeți, nu suntem în epoca respectivă așa că nu ne dorim decât stabilitate.

Prof. Valerian PERCĂ

PAȘTE FERICIT!

PROTEST AL BIROULUI OPERATIV S.L.L.I.C.S. NEAMȚ

Protest deschis al Sindicatului Liber din Învățământ și Cercetare Științifică Neamț la adresa domnului Dan Vasile Constantin, președintele Consiliului Județean Neamț pentru încetarea Legii 349/2004 pentru modificarea și completarea Legii 128/1997 privind Statutul personalului didactic.

Întrun în ședința săptămînală de lucru Biroul Operativ al S.L.L.I.C.S. Neamț a aflat cu stupefacție de atitudinea flicută publică prin ziarul Realitatea, nr. 906 (sîmbătă - duminică, 16-17 aprilie 2005) a domnului Dan Vasile Constantin față de prevederile Legii 349/2004

privind plata navelor cadrelor didactice, care nu numai că încalcă grosolan legea, dar este și o incitare directă a primarilor pentru încălcarea acestei legi: **Le-am spus primarilor că demersul prefectului este ilegal și le-am sugerat să-l ignore!**

Informăm în acest fel opinia publică că în luna martie a acestui an, printr-o scrisoare deschisă adresată Prefecturii Neamț și Consiliului Județean Neamț de către Biroul Operativ am solicitat celor două instituții un dialog deschis pentru rezolvarea unui drept legal, aplicat an, trecut, plata naveltei pentru cadrele didactice și anulat abuziv în acest an, la recomandarea verbală a domnului Dan Vasile Constantin și a doamnei Viorica Gheorghie, director financiar la Consiliul Județean Neamț.

Ne întrebăm cine îi dă dreptul acestui ales ai oamenilor din județul nostru să încalce legile și să incite și pe ceilalți primari la încălcarea lor?

Noi i-am ales ca să aplice și să respecte legea nu s-o încalce. Ne exprimăm totală dezaprobare față de atitudinea domnului Dan Vasile Constantin și ne întrebăm îngorjați dacă aceasta este atitudinea generală a PSD-ului față de legea statului și față de protecția socială a salariaților.

De asemenea, ne întrebăm dacă asemenea oameni merită să stea în fruntea unor instituții de asemenea importanță socială?

Cerem tuturor primarilor din cele 8 comune din zona Piatra Neamț și 10 din Zona Roman să respecte și aplice

Legii 349/2004, așa cum o respectă și o aplică toți ceilalți primari din județul Neamț.

Ne exprimăm speranța că protestul nostru în numele celor peste 8500 salariați ai învățămîntului din județul Neamț să fie auzit și înțeles pentru a nu genera alte forme de acțiune și protest din partea salariaților.

Considerăm că atitudinea Prefecturii Județului Neamț, domnul Toader Mocanu a fost corectă, iar disputele de natură politică dintre cele două personalități publice ale județului nostru nu fac decât să le strîbească prestanța și să le umbrească cinstea și spiritul justitiei.

**Biroul Operativ al S.L.L.I.C.S. Neamț
Secretar general
Prof. Ștefan CORNEANU**

CONFERINȚA INTERNĂȚIONALĂ A SINDICATELOR DE LA SARAJEVO

In perioada 13-15 aprilie, Gabriel Pioscă, liderul Sindicatului Liber din Învățămînt-zona Roman, a participat la Sarajevo la Conferința Internațională a Sindicatelor.

Liderul de sindicat a reprezentat Confederația Sindicatelor Democratice din România, alături de alți sindicaliști, la conferința cu tema "Implicarea Sindicatelor pentru Asigurarea Stabilității Economice în Balcani". În același loc s-a desfășurat și reuniunea președinților Agențiilor de Ocupare a Forței de Muncă din zona Balcanică. Au mai fost prezente reprezentanții Pactului de Stabilitate din Balcani care au avut înfrîniri comune cu reprezentanții sindicatelor.

"Au fost discuții pe marginea posibilității de relansare a pieței lucrurilor de muncă. Aceasta trebuie să se diversifice și să cuprindă lucruri de muncă mai bine plătite. S-a subliniat din nou faptul că bazele măsurile care

vor fi luate trebuie să aibă la bază dialogul social. Ceea ce s-a întimplat la Sarajevo a fost urmasul unei conferințe care a avut loc la București. Manifestarea a reunit mîinii muncii din țările balcanice care urmează să se integreze în Uniunea Europeană. Reuniunea s-a finalizat cu semnarea unei declarații comune care prevede principiile activităților următoare. Acolo noi suntem priviți ca fiind într-un stadiu avansat al înfrînării instituțiilor care se ocupă cu plasarea și protejarea forței de muncă. Problema este că nu funcționează cum ar trebui", a declarat Gabriel Pioscă, liderul FSU-zona Roman.

Gabriel Pioscă ne-a mai spus că de la Sarajevo, mesajele cu care s-a întors sunt bine definite în spectrul activității viitoare a sindicatelor din România. "Dacă vrem să trăim mai bine în viitor trebuie să ne stabilim nișele noastre, de comun acord patronat-sindicate și să respectăm cu toții aceste reguli. Procesul de la Sarajevo

Vlad CLAPA
(Continuare în pag 3)

CASA VRĂJITORULUI

Zi ploioasă de noiembrie...
Dar în casa albă cu cerdac e cald și bine. Dacă n-ai vedea copiii îmbrăcați în uniforme nici n-ai ști că e școală. Cei mai mici se întrec în a rețea și a cânta. În altă odăie, alți copii, ceva mai marișori, se străduiesc să picteze chipuri de sfinți. Peste tot în jur numai ochi sereni, luminoși, suflați pure...

E simțitor cum calculatorul, casetofonul, orga electronică și-au găsit locul printre mere, pere, vinete împodobite cu ochi, nas, gură, păr și pălărie, printre dovleci sculptați în chip de om în interiorul cărora ard luminile, aidaoma celor din ochii elevilor. Pentru prima dată în viață simple cuvinte se materializează în mod miraculos: hâmcioe, dârăne, plăcere, talent.

E aici un magician, un fel de Harry Potter. Vrajitorul Culoilor și al Formelor ce-și stăpânește teritoriul cu discreție. Despre hanul său vorbește imaginile ce acoperă pereții: zeci de desene premiate nu numai pe continentul

nostru, ci chiar și în Japonia sau SUA. Și nu au cum să încapă toate. Unele așteaptă să fie arătate lumii în expoziții. Invitațiile au fost deja făcute.

Te întreb cum pot niște copii de 7, 8, 9 sau 10 ani să facă asemenea minunății? Au fost vrăjii! Altul nu se explică. Paleta magică în zeci de culori, pensulele și suporturile din ceramică sunt niște jucării în minile lor. Totul PARE atât de ușor!

Vrajitorul își spune că totul vine de la sine, din interior, odată ce ai luat contact cu aceste obiecte miraculoase, că totul e doar o dovadă de înălțime în jocul cu pensulele și culorile.

De fapt e urmarea firească a unei căruri nemărginite a suflaților de artiști-vrajitori care o soție plămădită din același aluat și o fiică ce lo-a moștenit darul ce și-a dedicat viața celor mici.

Aceasta nu e o poveste, cum ai putea crede, ci e... chiar o poveste!

E povestea vrăjitorului din Averesti-domnul Învățător Gică Apăvăloaei.

Inst. Elena CARAIMAN,
mușafir în casa vrăjitorului,
într-o zi de toamnă

• Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii

D.V. - Ne cunoaștem demult. Cum să-ți spun domnule profesor, maestra...?

● **D.B.** - Bătrâne Măscă!

● **D.V.** - Stai în școală, în atelier și acasă. Unde te mai pot găsi prieteni?

● **D.B.** - Ne găsim în gândurile noastre bune și cu cel dragi aproape de lucrările mele.

● **D.V.** - Ai teme favorite : satul, forțele, domul ...

● **D.B.** - Lucrările mele apelează la o citire emoțională, implicând resursele cognitive și senzitive ale minții și ochiului prietenului, o traducere în imagini subiective a umanului trăit, asumat, consumat. Tema mea favorită este deci natura intimă a lucrurilor.

● **D.V.** - Spune-mi ce nu-ți place la tine, dar la ceilalți?

CE MAI FACE DUMITRU BEZEM?

● **D.B.** - Confuzia, lipsa de sinceritate și agresivitatea generate de lupta zgomotoasă pentru putere.

● **D.V.** - Cea mai dragă amintire?

● **D.B.** - Copilăria cu avaturile ei.

● **D.V.** - Cel mai mare regret?

● **D.B.** - Că suntem învinși de presiunea timpului.

● **D.V.** - Ca scorpion ești un tip orgolios , mișto ... și mai cum?

● **D.B.** - Desuș și nemărginit în neputințele exprimării.

● **D.V.** - Care-i definiția ta dată prietenilor?

● **D.B.** - Nevioia ontologică a salvării prin iubire.

● **D.V.** - Ai o profesie de ondrărit și o meserie . Mai începe și un hobby?

● **D.B.** - Același - pictura .

● **D.V.** - Într-o lume computerizată , ce așee în care trăim, arta tradițională încoțor?

● **D.B.** - Într-un secol al invaziilor mijloacelor media , pledoaria pentru "arta de sufer", pentru pictură în special, devine o misiune, o nobilă devoțiune. Amprentarea prin gest direct , cu toată ființa, a imaginii în pictura "tradițională", face din lucrarea artistică un mijloc esențial de exprimare a sinelui. Se vorbește tot mai des despre conceptul de valoare. Venerabila pledoarie pentru stil, figurată, codifică, j-a frumuseții, fac ca aceste prestigioase dispute să vină în apărarea picturii cu artă tradițională.

● **D.V.** - Ce simte artistul pictor-contemporan nostru?

● **D.B.** - Există o poezie încântătoare în tot ce trăiește și exprimă de

secole în unități și măsuri concrete , prin desen și culoare, artistul pictor, care

rează prin propriul efort, dimensiunea contemporaneității, partea sensibilă, fragilă, a destinului uman.

● **D.V.** - Din 15 aprilie ești bunici. E fată sau băiat ; e de la fată sau de la băiat?

● **D.B.** - E de la băiat, băiat.

● **D.V.** - Ce-ar trebui să mai ăștin despre ce ă-ai propus în 2005?

● **D.B.** - Pregătesc o nouă expoziție în prima parte a lunii mai , la Galeria "Lascăr Vorei" și o posibilă expoziție în strălătuțe.

● **D.V.** - ă propun să încheiem , invocându-ți pe Nichita, care spunea "Mă bucur că ne-am întâlnit în timpul vieții noastre și nu în timpul vieții altora"

● **D.B.** - Și eu mă bucur!

A consemnat prof. Dumitru VASILCA, Liceul de Artă "Victor Brauner"

Retrospectiva învățămîntului nemțean

Olimpicii nemțeni s-au întors cu 99 de premii și mențiuni de la etapa națională a concursurilor școlare. Cele mai bune rezultate le-au obținut reprezentanții Colegiilor Naționale "Petru Rareș", "Roman Vodă", "Calistrat Hogaș" și ai Liceului de Artă "Victor Brauner". Ion Mihăilescu, de la Rareș, a reușit să câștige premiul II la olimpiada de fizică și să intre în lotul național largit pentru olimpiada internațională.

● În perioada 14-21 aprilie s-a desfășurat campania de informare "Student în România-Student în spațiul european al educației", la

inițiativa Ministerului Educației și Cercetării. Elevii claselor a XII-a au primit materiale de prezentare a ultimelor noutăți din învățămîntul universitar.

● Cheia mi de elevi nemțeni din ultimul an de liceu au participat la simularea bacalaureatului. Fiecare concurent s-a înscris la o singură probă de examen, cu subiecte alecitate de Serviciul Național de Evaluare și Examinare.

● Alte două unități de învățămînt, din cele cuprinse în programul de reabilitare financiară de Banca Mondială, au fost inaugurate în luna aprilie. Este vorba despre școlile de la Tămășeni și Tirzia, în care vor învăța oțvele sute de elevi.

● Câștigător al medaliilor de bronz la Olimpiada Internațională Interdisciplinară din 2004, disciplina chimie, Mihai Dascălu, elev al Colegiului Național "Petru Rareș", a fost admis la 7 din cele mai prestigioase universități din SUA, printre care Harvard College, Yale și Princeton. Deși a trecut prin mai multe testări și

se numără printre puștii români admiși, petreanul nu a primit bursă integrată și este nevoit să renunțe, deocamdată, la ideea plecării în L.A.

● Peste 30.000 de elevi nemțeni vor primi gratuit rechizite în anul școlar viitor. De acest ajutor beneficiază mai bine de jumătate din efectivul școlar din Neamț, cele mai multe solicitări provenind din mediul rural.

● Elevii de la 12 școli și licee din Piatra Neamț au participat la proiectul de ecologizare inițiat de societatea Salubritas. Acțiunile au constat în strângerea deșeurilor din zonele cele mai afectate de poluare. Unul din "punctele fierbinți" ale orașului este muntele Cozia.

● Liceele nemțene își vor prezenta oferta educațională în cadrul unor simpozii de profil, care vor fi organizate la Piatra Neamț și Roman. Din cele 270 de clase a IX-a care vor fi înființate în anul școlar 2005-2006, 169 revin învățămîntului local de zi, 3 celui școlar sau cu frecvență redusă, iar restul școlilor de arte și meserii.

● Peste 600 de liceeni nemțeni au fost implicați în proiectul "Școlile tinerilor pentru Europa", un proiect național, care se derulează în mai multe județe ale țării. Inițiativa aparține Centrului Educația 2000 + și are ca principal scop familiarizarea tinerilor cu viața între 15 și 19 ani cu problemele de integrare europeană.

● O singură școală din județul Neamț are fondurile necesare pentru acordarea recompenselor financiare care însoțesc distincția "Gheorghe Lazăr" pentru cei mai merituoși dascăli ai acestui an. Pe lista Inspectoratului Școlar nemțean se află 300 de cadre didactice, pentru care ar fi necesare aproximativ 5 miliarde de lei. (M. DRĂGOI)

Luna aprilie

INTRODUCERE ÎN FILOSOFIA LUI LUCIAN BLAGA

de Dumitru D. URSAACHE

Deschiderea Salonului Editorial "Tom 5", manifestare însoțită în cadrul Zilelor Bibliotecii "G.T. Kirileanu" din Piatra-Neamț, organizate, în fiecare an, în preajma sărbătorii Sf. Mare Mucenic Gheorghe, patronul acestei instituții, a fost marcată de lansarea volumului menționat în titlul acestor rânduri, apărut recent la Editura "Criganu", care de vine să integrească zestrea exegetică asupra unuia din compartimentele de creație-filosofia a aceluia care ocupă unul din locurile privilegiate, atât în istoria literaturii, cât și în istoria filosofiei românești-Lucian Blaga- de la a cărui trecere în eternitate se vor împlini anul acesta, în ziua de 6 mai, 44 de

ani, în ziua de 9 mai, 110 ani de la "trimbarea sa în lumină". Am înțeles să fac aceste precizări deoarece, la manifestarea menționată mai sus, cele două date s-au inversat și chiar s-au "propus" alte date.

Cartea profesorului Dumitru D. Ursache, traductor pe ogorul arid și infestat al învățămîntului actual românesc (la Grupul Școlar Economic și Administrativ din Piatra-Neamț), este, la origine, teza cu care autorul a obținut titlul de doctor în filosofie.

Structurată în 13 capitole, precedată de o introducere amplă, în care autorul ține să explice potențialul cititor contribuția fecundă părinți și, mai ales, să prezinte "noutățile" pe care le propune; cu un "cuvînt înainte" o recomandare succintă și la obiect - purtînd semnătura prof. univ. dr. Constantin Marin din Iași, cartea lui D.D.U. este una deosebit de importantă, chiar și numai pentru faptul că autorul își propune și realizează o punere în valoare a unei "din-

tre cele mai relevante coordonate ale gândirii filosofice a lui Lucian Blaga: cea epistemologică, multă vreme "marcată de o anumită ocultare".

Fără a intra într-o analiză amănunțită a acestei exegeze, nu-i cazul într-o notă semnal, cartea profesorului D.D.U. este una doctă, adesea specialistilor, și face cunoscut, celor care nu știu acest lucru, că autorul este un intelectual autentic, un profesionalist în domeniul filosofic, dînd dovadă de spirit riguros, de precizie maximă în cercetarea științifică și care, în același timp, nu poate și bine face că nu renunță la tonul armonios cu care și-a obținut colegii chiar în relațiile colidiene.

Discursul științific al cărții, ce conține un florilegiu ideatic, este completat cu o bibliografie bogată prezentată în notele de subsol și care n-ar fi fost rău să fie evidențiată într-o listă bibliografică la final. Cartea lui D.D.U., după cum apreciază și Cristian Livescu- editorul acestui volum- este o exegeză ce

"imprezionaază prin rigoare analitică și stăpînirea conceptelor, demonstrînd rezistența la o analiză metodologică aplicată, din perspectiva arhitecturii cunoașterii abisale. Blaga filosofic, dar și poetul les îmbogățit din această excepțională interpretare, adusă în orizontul actualității".

Constantin TOMȘA

SEMNAL EDITORIAL

Distinsul profesor Gheorghe A.M. Ciobanu, cetățean de onoare al municipiului Roman, și-a sărbătorit recent "în stil propriu" împlinirea a 80 de ani de viață, prin scoaterea de sub tipar a încă 6 volume din operele domniei sale.

În titlurile "SCRIERI" și editate în condiții grafice remarcabile de Fundația Știința și Tehnica București, primele 5 volume cuprind peste 500 eseuri situate în zona universului estetic, elaborate între anii 1964-2004 grupate pe domenii: Muzică (vol. I), Literă (vol. II), Plastică (vol. III-IV), Varia (vol. V).

Tabletele -eseu, spațiu literar de mici dimensiuni, îi oferă autorului posibilitatea să exprime, în viziune proprie, într-un limbaj elevat, cu legături surprinzătoare de idei, variate aspecte ale peisajului artistic, esurile constituindu-se în veritabile reflecții filosofice.

Apărut deasemenea în excelente condiții grafice la Editura "Musașina" din Roman, volumul intitulat "PRIMI FLORI", ni-

dezvăluie pentru prima dată pe adolescentul Gheorghe A.M. Ciobanu abordînd domenii diverse dar armonios îmbinate: muzică, literatură, poezie, știință, filosofie, caz rar întâlnit în cultura noastră națională.

Aflăm, cu plăcută surprindere, o parte din creațiile de tinerețe ale acestui sensibil și delicat "vechi condei" al urbei romașcane:

- peste 100 poezii
- peste 30 nuvele și schițe
- 10 compoziții muzicale
- muzicologie: Teoria modurilor însumate într-un sistem de 294 moduri. De asemenea terminate, începute sau numai proiectate:
- romane: peste 35
- teatru: peste 15 piese
- film: 5 scenarii în limba română, 5 în limba italiană
- știință: peste 50 de lucrări și 15 patente.
- În arhivă și în acest cadru, învîtă sănătate și viață lungă. De asemenea îi dorim să supervizeze tipărirea celor 11 cărți ce le are în pregătire, dintre care se detașează:
- "Mileniul Trei în cheia Soli-Orfionismul" și
- "Tratatul despre Sublim al Spiritualității românești-Miorita".

Ing. Valeriu DAM

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ A SINDICATELOR DE LA SARAJEVO

(Urmare din pag. 1)

Va continua pentru că periodic se vor prezenta rapoartele privind ceea ce s-a făcut și ceea ce a rezultat în urma acțiunilor desfășurate. Noi suntem o mare familie. Suntem aliați la Confederația Europeană a Sindicatelor și ne sprijinim reciproc. Dacă unul dintre membrii confederției are probleme este sprijinit

de ceilalți colegi, pe care dialogul și colaborarea. Numai faptul că a fost organizată o astfel de întâlnire demonstrează faptul că suntem uniți și colegii noștri ne sprijină ori de cîte ori este nevoie", a încheiat Gabriel Pioscă.

Pe agenda de lucru a Sindicatului din învățămînt, ca și a celorlalte sindicate de altfel, va urma discutarea propunerilor de modificare a Codului Muncii.

● Arte & meserii ● Arte & meserii ● Arte & meserii ● Arte & meserii

MANIERISMUL NEOBIZANTIN POSTCOMUNISM

După "momentul decembrie 1989", firescul creștin-ortodox de pe aceste meleaguri, cu oameni răbdători, a reînscris în albia tradițiilor specifice. Dizlocarea produsă de ateismul comunist și demolatori de biserică nu a reușit, paradoxal, să spele și creierile tinerilor născuți în ani din urmă ai "epocii de aur" ceaușiste. Sub înfruntul patronaj al Bisericii Ortodoxe Române s-au organizat concursuri și expoziții de icoane în toată țara, autoritățile laice nefiind mai prejos. Nu poate fi trecut cu vederea nici graba unora de a-și alege "iber-schimburi"

EXPOZIȚIE DE ICOANE

nole profesioniști de credință, după un zburdalnic concubinaj comunist: ortodoxismul și... valorile liberale.

Expoziția de icoane a elevilor, Liceului de Artă "Victor Brauner", găzduită să prefeteze sărbătorirea Sfințelor Pași la parterul generosului complex Petrodava-Winmark este inițiativa câtorva profesori de specialitate: Ștefan Popov, Carmen Iacomi, Aida Gherghișcanu și Gheorghe Cucușanu.

Cu o singură excepție (Mădălin Ciucă), icoanele celorlalți elevi reproduc, relativ mecanic, teme-standard și vizituri consacrate ale unor maeștri medievali de expresie bizantină. Ușor stilizate, lucrările tinerilor ucenici formați într-o școală eminentă laică, răspund reflexului general de

respectare-stereotip solicitat de orientarea ideologică de după decembrie 1989. În locul iconodurului comunist s-au găsit, mai degrabă, de seac, mandatarul iconografiei creștin-ortodoxe.

Modalități de înțelegere și abordare

Printre obiectele cu conținut religios se situează și icoanele. Hierarhismul lor, impus de dogmatismul poezilor consacrate, a rezistat fără accidente și fluctuații stilistice majore, unor vitregii conjuncturii, relevînd viabilitatea spirituală a mentalității bizantine.

Privilegiul realizării icoanelor de cult revenea unor talenți maeștri de educație spirituală verificată. Artistul devotat tematicii creștine era obligat să respecte un cod etic sever, pe care îl înțelegea și în limitele normelor cînașua trăia dintr-o profundă convingere. În pasta culorilor amestecate, deseori, mici fragmente provenind de la moaștele unor sfinți, transferînd simbolic icoanelor ce deveneau obiecte de cult, un certificat mistic de calitate, dinaintea consacării oficiale.

Școlile de arte și meserii laice îl depind pe elevi cu un meșteșug și o anume virtuozitate de a reproduce un episod sau altul, din viața Mîntuitorului Iisus Hristos, a Maicii Domnului, a unor celebri sfinți.

Evidențierea dintre sacru și profan, dintre obiectul de cult și cel decorativ reprezintă frontiera reală, profundă, de conținut care diferențiază cele două școli.

Un talent certificat: Mădălin Ciucă

Laureatul mai multor olimpiade naționale și internaționale, frumos și remarcabilă promisiune de viitor a plasticii nemțene, Mădălin Ciucă, prin cele trei icoane semnate de el, confirmă valoarea și ingeniozitatea discret-revoluționară a lucrărilor sale. Dedicat studiului cu ardore renașcentistă, este perfecționist, tehnic și pedant, cu o bogată cultură de specialitate pentru vârsta sa.

Mihail-Sorin GAIĐĂU

ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR

ȘCOALA ROMÂNEASCĂ ȘI GÂNDIREA CREATOARE

Reforma școlii românești are ca obiectiv principal schimbarea raportului dintre ponderea achizițiilor din plan informațional și cel formal. În acest scop dezvoltarea gândirii critice și a gândirii creatoare constituie o prioritate a procesului didactic. Iată de ce, anul acesta cea de-a treia ediție a Simpozionului Național "Școala Modernă", organizat de Casa Corpului Didactic Neamț și Inspectoratul Școlar al Județului Neamț, are ca temă "Educație pentru gândire creatoare". Pentru informarea colegilor care încă nu au fost cunoscători de această activitate de formare continuă, vă prezentăm un extras din invitația-program a Simpozionului.

I. PROGRAMUL ACTIVITĂȚII

9.30 - 10.00 - Primirea participanților și a invitațiilor la Sala de festivități a Colegiului Național "Petru Rareș"
10.00 - 11.00 - Festivitatea de deschidere; - Lucrări în plen
11.00 - 12.00 - Deplasarea la C.C.D. Neamț (str. Petru Rareș, nr. 24); Vizitarea expoziției de mijloace de învățământ și auxiliare didactice;
12.00 - 12.30 - Deplasare la Școala Spiru Haneț (str. Petru Rareș, nr. 36); - Organizarea pentru începerea lucrărilor pe secțiuni;
12.30 - 16.00 - Prezentarea comunicărilor didactice; - Concurs de reviste școlare
16.00 - 16.30 - Evaluarea activității; - Concluzii.

II. MOTIVAREA PROIECTULUI

Dezvoltarea gândirii critice și creatoare a elevilor constituie o necesitate stringentă pentru înfăptuirea reformei școlare și racordarea învățământului românesc la cel european.

III. OBIECTIVE URMAȘITE

- optimizarea procesului de predare-învățare prin folosirea strategiilor care să cultive gândirea creatoare a elevilor și să stimuleze creativitatea acestora;
- formarea de competențe la elevii care să le asigure aplicarea în practică a achizițiilor dobândite în școală și în activitățile extracurriculare.

IV. REGULAMENT DE PARTICIPARE

1. Conținutul comunicării trebuie să trateze aspecte practice privind strategiile și activitățile pentru stimularea și dezvoltarea gândirii creatoare a elevilor, să prezinte experiențe didactice proprii, să aibă caracter practic-aplicativ.
2. Inscrierile se fac la Casa Corpului Didactic Neamț, strada Petru Rareș, nr. 24, Piatra-Neamț, tel. 0233-223885 (telefonie sau în scris), prezentând următoarele date: Titlul lucrării, numele și prenumele autorului/lucrării, adresa exactă și numărul de telefon; dacă e cazul, suport audio-video necesar pentru prezentarea lucrării. Persoane de contact - Dan Agrigoroae sau Carmen Dasclău - Tel. 0233-223885 (jorele B-16); 0744575351.
3. Lucrările pentru sesiunea de comunicări vor fi tehnoredactate pe format A4, pe o singură parte, la 1 rând, cu margini egale de 20 mm (text aliniat justificat); titlul va fi scris cu majuscule, cu Arial 14 Bold, centrat la 30 mm față de partea superioară a paginii, numele autorilor și instituția de unde provin vor fi scrise la două rânduri sub titlu, cu Arial 12; textul lucrării, cu Arial 12, va începe la două rânduri mai jos; bibliografia se va consemna la sfârșitul lucrării, în ordinea următoare: nume și prenume autor, titlul lucrării, editura, localitatea, anul, pagina de referință; paginată se face cu creionul, pe verso; mărimea lucrării trebuie să fie de cel mult 4 pagini.
4. La sesiune, autori vor prezenta lucrarea integrală, tehnoredactată în format A4, însoțită de o discuție la scurta și însoțită de nr. de telefon, toate puse într-o folie de plastic.
5. Lucrările trebuie să fie corectate de eventualele greșeli de tehnoredactare, iar scrisul să conțină semnele diacritice românești și, dacă e cazul.
6. Predarea lucrărilor se va face în ziua desfășurării simpozionului, pe secțiuni. Persoanele care, din motive obiective nu pot fi prezente, vor expedia materialele prin poștă (cu mențurarea scrisă pe plic "pentru sesiunea de comunicări"), pentru a ajunge cel târziu în prezenta simpozionului. Apoi, vor primi, tot prin poștă, diploma de participare a lucrării la simpozion.
7. Pentru buna desfășurare a simpozionului, fiecare participant va contribui cu o sumă de 300.000 lei, care poate fi trimisă prin mandat postal pe adresa: Carmen Dasclău, Casa Corpului Didactic Neamț, strada Petru Rareș, nr. 24, cod. 610118 (până pe cel târziu pe 30 aprilie 2005).

V. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚILOR

1. Expoziție și concurs de mijloace de învățământ, auxiliare didactice, cu lucrări create de cadre didactice;
2. Prezentare și concurs de reviste școlare (pe secțiuni separate);
3. Prezentare de comunicări didactice (cel mult 6 minute pentru fiecare comunicare, urmată de dezbateri).

VI. EVALUAREA LUCRĂRILOR ȘI FINALIZAREA LUCRĂRILOR

1. Cele mai bune lucrări, în privința originalității și creativității, de la fiecare secțiune - materiale didactice, lucrări auxiliare, reviste școlare, comunicări didactice - vor fi apreciate cu diplome speciale și premii;
2. Fiecare participant la activitățile de mai sus va primi o adeverință și o diplomă de participare.

VII. PUBLICAREA LUCRĂRILOR (într-un volum cu titlul "Educație pentru gândire creatoare", prin Editura Alfa a C.C.D. Neamț)

1. Realizarea unui rezumat al lucrării, tehnoredactat în format A4, la un rând, cu margini egale de 10 mm, titlul Arial 12, bold, și conținutul cu Arial 10; bibliografia va fi trecută la sfârșit (cel mult 3-4 lucrări);
2. Mărimea rezumatului va fi de cel mult 2 pagini și va fi copiat pe aceeași discuție care cuprinde conținutul integral al lucrării, cu mențurarea REZUMAT, în sfârșit respectiv;
3. Participarea, individuală, la cheltuielile de publicare a lucrării, cu o sumă care va fi stabilită în funcție de numărul de soluții pentru publicare (furnizând ca fiecare autor să primească un exemplar gratuit din lucrare).

LANSARE DE CARTE

1. Persoanele care doresc să prezinte cu ocazia simpozionului materiale școlare, auxiliare didactice, ghiduri metodice ș.a. vor expedia câte un exemplar la C.C.D. Neamț, până pe data de 5 mai a.c. (data postei) cu mențurarea pe plic "Pentru lansare de carte";
2. Sunt acceptate pentru prezentare numai lucrările editate în anii 2004 și 2005.

NOTA 1. TEME ORIENTATIVE PENTRU SIMPOZIONUL EDUCAȚIE PENTRU GÂNDIRE CREATOARE

Modalități de stimulare în lecții a gândirii creatoare a elevilor; Stimularea creativității elevilor prin jocuri didactice; Educația creativității elevilor în cadrul disciplinei limbă și literatură română; Aspecte privind dezvoltarea gândirii creatoare a elevilor la științe; Stimularea creativității elevilor prin rezolvarea de probleme matematice; Dezvoltarea creativității artistico-plastice la elevi; Reducerea creativității elevilor; Formarea comportamentului creativ la elevi; Dezvoltarea creativității elevilor prin activități extracurriculare;

SIMPOZIONUL NAȚIONAL "ȘCOALA MODERNĂ", Ediția a III-a, cu tema "Educație pentru gândire creatoare", 14 mai 2005

Formarea gândirii creatoare a elevilor/profesorilor prin grupul mic de formare; Abordarea activităților cu precădere pentru dezvoltarea gândirii creatoare.

SUGESTII DE ACTIVITĂȚI CE POT FI DESCRISE PE MARGINEA TEMEI SIMPOZIONULUI

Adaptarea (personalizarea) sau inovarea de strategii didactice noi în activitatea cu elevii;
Participarea la cursuri de stimulare a creativității și folosirea acestora în lucrul cu elevii;
Aplicarea în mod creator a cerințelor programelor școlare și a conținuturilor manualelor școlare pentru dezvoltarea gândirii creatoare a elevilor;
Forme de activități ce stimulează gândirea creatoare a elevilor; Concursuri pe teme creative; Lucrări practice/aplicative pentru cultivarea creativității; Teme cu conținut creativ date elevilor; Teste de (auto)cunoaștere a gândirii creatoare (creativității); Formarea și lucrul în grupuri creative constituite din elevii sau educatoarele/învățătorii/profesorii;
Proiecte educaționale pe tema cultivării creativității elevilor; Colaborări cu alte instituții de stat sau instituții de cultură - primării, prefecturi, case de cultură, teatre, biserici, O.N.G.-uri etc. - pentru dezvoltarea gândirii critice și creatoare a elevilor.

NOTA 2. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ DE SPRIJIN

1. Altschuler, G., Verkin - 1990, Strategia vieții personalității creative, Chișinău, Editura Progres.
2. Amabile, Teresa - 1997, Creativitatea ca mod de viață. Ghid pentru părinți și profesori, (trad.), Editura Științifică și Tehnică, București.
3. Bejat, M. (coord.) - 1981, Creativitatea în știință, tehnică și învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București.
4. Bouillere, Brigitte, Cami - 2000, Cum să nu dezvoltăm creativitatea, Polrom.
5. Calușchi, Mariana - 2001, Grupul mic și creativitatea, Editura Căntec, Iași.
6. Clegg, Brian, Birch, Paul - 2003, Creativitatea. Curs rapid - 150 de tehnici și exerciții, Polrom.
7. Feier, V. V. - 1995, Creativitate și creativitate managerială, Editura Expert, București.
8. Malei, Nicolae Constantin - 1982, Educarea capacității creatoare în procesul de învățământ, Clasele I-IV, Editura Didactică și Pedagogică, București.
9. Moraru, I. - 1993, Psihologia muncii, Psihologia creativității, Editura Hyperion XXI, București.
10. Nicola, Gr. - 1981, Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București.
11. Radu, Ion, Ionescu, Miron - 1987, Experiențe didactice și creativitate, Editura Dacia, Chișinău.
12. Roos, Mihaela - 1985, Stimularea creativității tehnico-științifice, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
13. Rosca, Al. - 1985, Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București.
14. Stoica, Ana - 1983, Creativitatea elevilor, Editura Didactică și Pedagogică, București.
15. *** Revista învățământul preșcolar, editată în perioada 1995-2004.
16. *** Revista învățământul primar, editată în perioada 1995-2005.
17. *** Revista Tribuna învățământului, editată în perioada 1995-2005.

Dan AGRIGOROE

• Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii

NOI programe școlare pentru clasa a IV-a, din anul de învățământ 2006 - 2007

Ministerul Educației și Cercetării, Mircea Mică, a aprobat, miercuri, noile programe școlare pentru clasa a IV-a, care vor intra în vigoare începând cu anul 2006 - 2007, simultan cu cele pentru clasele a 3-a și a XI-a.

În anul școlar 2005-2006, la clasa a IV-a, dar și pentru ultimii doi ani de liceu rămân valabile programele școlare aprobate în 1998 și descongestionate în 2001.

Programele pentru clasa a IV-a pot fi grupate în două categorii. Prima vizează programe de cârmă abordare este complet nouă, respectiv: geografie, istorie și științe ale naturii. În a doua categorie intră programele care și-au păstrat structura inițială, suferind doar reformulări, recorectări între obiective, activități

de învățare și conținuturi: limba română, matematică, educație fizică, educație muzicală, educație practică, tehnologie, educație civică și limbă străină.

Ministrul spune că a fost necesară

schimbarea completă a programelor de geografie, întrucât elevii încep abordarea sistematică a spațiului geografic, pornind de la orizontul de existență cotidiană a acestora (de la localitatea natală până la nivelul planetei). Astfel, accentul se mută de la dobândirea unor informații referitoare la geografia României, pe o abordare structurată pe niveluri și în sisteme succesive: elemente de geografie a orizontului local, caracteristicile geografice generale ale României, diferențierile sale regionale, precum și situația României în contextul european și în lume.

De asemenea, noul curriculum va dezvolta sensibil dimensiunea socială a geografiei și apelează la elemente, fenomene și informații relevante pentru viața cotidiană a elevului. Astfel, va fi evaluată achiziția unor informații fără relevanță pentru orizontul de cunoaștere a elevului de clasa a IV-a.

Dacă programa veche se caracteri-

za prin abordarea strict teoretică a istoriei României, fiind ignorată istoria locală, programa actuală propune un traseu de învățare în care elevii se familiarizează cu trecutul, pornind de la situații familiare (aspecte care în de istoria locală sau de teme privitoare la copilărie în trecut și astăzi), urmate de cele care se află la mai mare distanță în timp și spațiu.

"Cu alte cuvinte, scopul studiilor istorice în clasa a IV-a va fi familiarizarea elevilor cu teme relevante la trecutul mai apropiat sau îndepărtat al localității natale, al României și al Europei, utilizând mijloace adecvate vârstei acestora, iar conținuturile vor fi organizate în jurul unor domenii relevante pentru elev și reprezentative din perspectiva științei și a cerințelor societății contemporane", potrivit unui comunicat de presă semnat de directorul general al MEC Mircea Mureșan.

Potrivit aceluiași surse, în ultimii ani

au fost sesizate, la un număr tot mai mare de elevi, dificultăți de înțelegere și de aplicare a cunoștințelor din domeniul științelor naturii (fizică, biologie, chimie), concretizate printr-o scădere a interesului pentru studiul acestora.

Prin urmare, competențele ce se urmăresc a fi formate prin noua programă de disciplină Științe ale naturii se referă la comunicare, studiu individual, înțelegerea și valorificarea informațiilor, relaționarea în mediul natural și social. La acestea se adaugă alături precum grija față de mediul natural, interesul pentru aprofundarea și argumentarea logică, curiozitatea și preocuparea față de elementele de mediu, independența gândirii, creativitatea.

Lista și conținutul complet al noilor programe școlare pentru clasa a IV-a sunt disponibile pe www.edu.ro (secțiunea Noutăți).

Despre dascălul "rupt în coale", oamenii cu adevărat mari ai acestei lumi scriau că "au universul fără margini, la degetul lor mic", iar "marii" de acum scriu doar amănunțite bancuri despre acest "rupt în coale", lăudându-l că trebuie să deștampăm urechi și să deschidem ochii ce-au adormit în nemeșită bunastare și să vorbim despre DASCALUL zilelor noastre.

Noi, românii, iubim valorile reale, avem respect pentru "Domnul Invățător", respectăm școala și slujitorii ei, dar acum... Noi am fost creați pentru a reuși, avem forță inferioară necesară, suntem dotați cu toate resursele fizice, psihice și emoționale de care avem nevoie pentru a lua controlul asupra vieții noastre și a ne lăsa destinați așa cum dorim. Care sunt valorile după care ne ghidăm, regulile după care jucăm partida vieții, experiențele care ne-au modelat existența și mai ales cum ne percepem identitatea,

sunt componentele sistemului personal de evaluare a onțării hotărârii pe care învâțăm să le deslășim, dar

VALENTE MULTIPLE

mai ales să le controlăm. Pentru o creștere constantă a calității vieții noastre, secretul este măsura cu abilitate a celor două forțe gemene care guvernează orice hotărâre: suferința și plăcerea, dar cât de egale mai sunt cele două

forțe. În zilele noastre pentru toți oamenii? Mai degrabă, cred că s-a revenit asupra repartiției, s-a redistribuit

"echitabil" ca multe altele și unora le-a revenit o...forță, iar celor "orientați" cea de-a doua. Fiecare avem visurile noastre... Totuși ne place să credem în adâncul sufletului că suntem dârzii cu un har special, că prezența noastră

contestează, că putem avea o influență benefică într-un fel asupra celorlalți și că suntem în stare să clădim o lume mai bună. La un moment dat în viață, cu toți am avut o viziune asupra calității existenței noastre, despre cum am dori și am merita să trăim. Și totuși pentru mulți dintre noi aceste visuri s-au pierdut, începând în frustrările și rufina vieții de zi cu zi, astfel încât nici măcar nu mai facem efortul să le realizăm. Pentru mulți prea puțin acest vis s-a destrămat - și o dată cu el și dorința de a ne modela destinul. Mulți au pier-

dut acel sentiment al siguranței de sine din care se plămădește "aluzatul" de învingător. Dar, dintre puținii rămași, mai vin să ne descrie cum simt și cum gândesc, mai simt la fel, mai speră... Aduc atenția cititorului multiplele valente cu care profesorii Ramona Mihaela Chiriac și Vicențiu Rotaru ne demonstrează că paradoxul este sursa miracului împlinilor nevizitate de ochii profanilor, dar atât de scaptoare pentru cunoscătorii

Niculina NIȚĂ

1. MATEMATICA ȘI POEZIA

Matematicianul, în plenitudinea puterii sale creatoare, este și puțin poet, adică vizitor de bogată fantezie. Aceasta fiindcă elementul permanent din structura matematicii, firea matematică, este asemănătoare firei artistice. Ca și în artă, și în matematică etapele creației sunt: pregătire conștientă, incubare, iluminare, deslășuire; în ambele întâlnim armonie și echilibru perfect. De aici, înrudirea matematicii cu toate artele în general și cu poezia în special.

Există legătură între poezie și matematică? Cum să nu! Să ne aducem aminte în primul rând de ceea ce ne-au învățat părinții sau frații când, copii fiind, am început să legăm cuvintele între ele. Ne-au învățat să spunem câte o mică poezie și să numărăm. Uneori ne-au învățat să numărăm chiar în versuri: adică simultan matematică și poezie.

Și ceea ce se petrece în copilăria omului s-a petrecut și în copilăria culturii și a civilizației omenesci. Popoarele primelor civilizații au făcut matematică în versuri. La indienii, care s-au ocupat cu matematica, pe care au luat-o de la babilonieni, lecțiile de matematică erau făcute în versuri, teoremele erau spuse în versuri, la aflarea soluțiilor jucau de bucurie și rezultatele erau date tot în versuri. Matematicianul indian Bhaskara este cel dintâi, după o mie de ani de verificată a problemelor de matematică la indienii, care a dat numai enunțurile și soluțiile în versuri, explicațiile, mersul raționamentului, dându-le în proză.

Metoda aceasta de a învăța matematica în poezii a trecut și la alte popoare, ajungând și la greci. În secolul al IV-lea e.n. pe momentul lui Diotam, care este inițiator în teoria numerelor și în algebră prin ecuațiile diofantice, s-a pus un epita în versuri, după care se poate stabili vârsta la care a murit cu ajutorul unei ecuații algebrice de gradul întâi.

După ce a trecut perioada de întunecime a matematicii, care s-a scurs de la 200 î.e.n. și până la Renanțare (efectiv putem considera până la Galileo Galilei și chiar până la Descartes), s-au mai făcut matematici în versuri. S-au făcut chiar în zilele noastre. Așa, de exemplu, Nohain a enunțat astfel în versuri teorema lui Pitagora:

Le carre de l'hypotenuse Est egal, si je ne m'abuse, A la somme des carres

Construits sur les autres cotes. Adică, Pătratul de pe ipotenuză Este egal, dacă nu mă înșel, Cu suma pătratelor Construite pe celelalte laturi.

Dar nu mai fost matematicieni celebri care au scris versuri, unul din aceștia este Cauchy, marele rigorist din analiza matematică. El a scris o poezie în care este vorba de formule, algebră, module, integrale, cifre, calcule, adică plină de termeni matematici. Și, de asemenea, Sylvestre a publicat în 1870 o broșură intitulată Regulile verificării, precum și poemul Rosalinde, pe care l-a citit americanilor când era profesor la Universitatea „Johns Hopkins”.

Iată acum un cântec german al lui Abraham Gotthelf Kasner, despre care Gauss a spus că este „cel mai bun poet dintre matematicieni și cel mai bun matematician dintre poeți”, fiindcă riclierii nu excola:

Și ce-i dă boneta de doctor (titlu de doctor în matematici) Asta-i bună numai pentru șvabi

Care trebuie să predea la universitate Ceea ce ei înșii nu știu. (traducere liberă)

Dar să ne întoarcem pe meleagurile noastre. Cine nu cunoaște ceea ce a scris nemuritorul George Coșbuc, unul dintre marii noștri poeți, poetul baladelor și cântecelor, dușul „poet al țărânilor”? Dar bănuiesc că nu sunt cunoscute următoarele versuri, mai puțin „isplândeite ale lui Coșbuc. Să le citiți și să spuneți ce ați înțeles:

„Câte ouă vechi și câte nouă? Câte nouă, câte voută? Vechi sunt nouă, nouă două/Două nouă, voută nouă/ Nouă două ouă nouă/Voută nouă ouă vechi”

Cu aceasta s-a răsturnat Coșbuc pe matematicieni. În clasa a VIII-a la Liceul din Năsăud era cât pe-aci să cadă la

matematici; dar profesorul său, Paul Tanco, a ținut seama de talentul său literar și l-a trecut și la matematică.

În poezie intervenind măsură (metrică), cadență (ritm) și rimă (nu totdeauna), implicățiile matematiche apar neapărat în operele versificate (lirice, epice, dramatice, didactice). De altfel, matematica nu exclude poezia și reciproc; matematica reunită cu poezia poate oferi un orizont mult mai vast pe care poezii și sufletul omenesc să-l cuprindă, să și-l apropie, înțelegând și savurând poezia, am pătruns în timpul armoniei, precum atunci când am înțeles matematica am pătruns în timpul certitudinii. Poate că, progresând matematica, progresând cunoașterea universului, legăturile dintre matematică și poezie vor fi și mai strânse.

Ramona-Mihaela CHIRIAC

2. AUTOCENZURA sau Pentru-Contră

Table with 3 columns: Activ, Chestiunea, Pasiv. It contains a series of questions and answers related to self-criticism and professional conduct.

Profesor Vicențiu ROTARU

Pagină de reflecție realizată de Niculina NIȚĂ - CCD Neamț

• Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii

Andrei Pleșu, Despre Ingeri, Editura Humanitas, București, 2003

Apărută în 2003, la Editura Humanitas, lucrarea Despre Ingeri, semnată de Andrei Pleșu, constituie un adevărat tratat de angeliologie.

„Trebuie să vă spun, de la bun început, că n-am văzut niciodată ingeri. S-au că-nu mi-amintesc să-i văd. Nu fac parte dintre cei care se pot lăuda cu experiențe directe, n-am organ pentru lor.” Astfel începe autorul discursul referitor la anghelozitate.

„Fără a fi teolog de profesie, autorul a scuturat o lucrare filosofică - teologică, demonstrând o solidă cunoaștere a scrierilor Sfinților Părinți și Scriitorilor Bisericești creștini, precum și a teologilor moderni de marcat. Contopirea ideilor filosofice cu cele teologice, rezultatul fiind un complex studiu în domeniu. Cartea este structurată în trei mari părți: I. Introducere în angeliologie; II. Experiențe, tatonări, lecturi; III. Adăugări: subdivizate în mai multe capitole de dimensiuni variate. În final redă un tablou al ierarhiilor cerești (în limbile greacă, latină, germană, franceză și engleză, precum și trimiteri biblice la acestea), în ordine descrescătoare, după Dionisie Areopagitul.

Situația autorului, modul de prezentare a angeliologiei, a conceptelor și doctrinei care accesibilă lucrarea chiar și cititorilor mai puțin avizați în domeniu. Pleșu explică diferența dintre Ingeri și noi ca fiind următoarea: pentru Ingeri problema opțiunii s-a pus o singură dată, în vreme ce pentru noi oamenii se pune în fiecare clipă. Noi, viețuind în trup doborând prin alor ceea ce are Ingerii prin natură. Situatul Bernard de Clairv., a-admite faptul că Ingerii sunt mai fericiți decât noi, neputându-și pierde castitatea (de exemplu), dar socotete că omul, aflat sub stăvilul Igiturului, e mai puternic,

chiar dacă e mai puțin fericit. Astfel omul este mai "înțreg" decât Ingerul deoarece Ingerii nu pot trăi, pe pielea lor, aventura transfigurării, a urcușului metencic. Omul e apogeei creației și ultima ei expresie: incununație, recuzant, concluziv. Omul reprezintă încheierea discursului sacru inaugural, reluarea concentrată în plan microcosmic a bogăției macrocosmice. „Călugăria e o logodniță cu modul mai presus de veac al vieții Ingerilor”, surplina marile duhovnicesc Arsenie Boca. Ingerii și călugării sunt, prin definiție, finte veghetare. Nu este destul să spunem că "nu dormi", căci a nu dormi e o determinare negativă, o performanță pasivă (nici diavolii nu dorm...). Călugărul și Ingerul practică veghea, o eșină la nivelul Ingerii conștente, fac din ea o virtute olensivă dăci ochul inimii, spre descoperire de ochul omenesc, nu se închiră niciodată.

Dionisie Areopagitul. În Despre numele divine, vorbește despre Ingeri ca despre niște "vestitori ai dumnezeieștii tăceri". Ingerii tac, așa cum știu în general să tacă, naturile slujtoare. Tăcerea lor reprezintă forma supremă a "ascultării", semnului radical al smerenției disponibile, așteptarea intensă a poruncii divine. Nu se adresează, fără cuvinte, prin acțiunile lor, prin evenimente, întâmplări și experiențe. Serghei Bulgakov afirmă că subștanta relației dintre om și Ingerii său pășitor este iubirea. Ingerii au această calitate puțin obișnuită de a fi simțitori aproape de Dumnezeu și aproape de oameni. Mai întâi, aproape de Dumnezeu: Ingerii conștite, prin excelență, anturajul divin, "curtea" cerească, așa cum apare ea în spectaculoasă viziune din primul capitol al cărții lui Iezechiel. Ingerii sunt suptorii "tronului" dumnezeiesc, "dregătorii" instituției supreme. Ingerii pășitor se străduiesc să contrabalanseze, prin "inducția" sa discretă, "seducția" brutată a demonului. Lumea Ingerescă e plătouă una-

Drd. Mihai FLOROAIA

REMEMORĂRI PEDAGOGICE NEMȚENE

APRILIE 2005

În numerele anterioare ale revistei Apostolul s-au semnalat următoarele aniversări în luna aprilie: Al. Filipide 1/1900; Valerian Stupcanu 1/1908; Ion Mițea 4/1937; Daniel Corbu, 7/1956; Ahimandruț Iile Cleopa 10/1912; Natalia Jitaru 11/1907; Dumitru Vasilica 11/1962; Tereza Străulescu 13/1862; D.M. Borg 13/1938; Veronica Lazu 14/1928; Gh. Boris Lungu 15/1937; Calistrat Hogas 18/1947; C.G. Popescu 18/1904; Veronica Micu 22/1850; Gh. Diaconu 22/1944; G. Sofronie 23/1901; Gh. Tănăsău 23/1937; Gh. Dumitroaia 23/1949; Gh. Tomulescu 26/1895.

● Si comemorăm: Avram Ștefan 2/1974; Elena Cuta 4/1908; Leon Scully 5/1912; D. Rosca 12/1990; S.T. Kirileanu 17/1926; Sideria Hogas 19/1976; V. Conta 21/1882; Iuliu Nitulescu 29/1975.

● Revista Apostolul din aprilie 1935 (acum 70 de ani) a publicat, sub semnătura lui M.D. Stamate "studiu" de mare actualitate azi: "Caracterul, temelia societății".

● 1/1944, n. în comuna Cindești, jud. Buzău, profesor de Biologie Florin Florescu, animator cultural, lider sindical, cel care a reînviat revista Apostolul.

● 2/1932, nemțeanul Mihail Jora a transmis la radio pentru școlarii, conferința "Citeva cuvinte despre Ștefan Golestan".

● 2/1938, n. la Filioara Agapia, profesor de istorie Cătălin Florin Stupcanu, muzicograf și ziarist, m. 25.09.2002.

● 12/1952, n. la Tescaeni-Bacău, profesorul Viorica Buniană, scriitor.

● 14/1952, n. la Roman, profesor de educație fizică Emil Creangă, fost inspector general școlar, editorul unor volume de L. Creangă.

● 19/1992 - Casa Corpului Didactic Neamț a organizat simpozionul cu tema: "Românii Miroza Eliade - valoare universală". Au participat profesorii universitari Tudor Dima, Tudor Ghiddeanu (nemțean de origine), Radu Negru, Ștefan Alforosaei. Din P. Neamț au luat cuvântul profesorele Dorina Nicoră și Maria Toma.

● În multe școli nemțene se fac pregătiri pentru sărbătorirea în luna mai: Ziua Adolescenților Români, în a doua duminică; Ziua Europei, 5 mai; Ziua Uniunii Europene, 9 mai; Ziua latinității și a Adunării de la Blaj 1848, 15 mai; Ziua Mondială a Culturii, 21 mai etc.

Prof. Traian CICOARE

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ȘI „NOUA REFORMĂ”

(Urmare din numărul trecut)

Pentru desfășurarea deciziilor menționate ar fi necesare (relese din investigațiile Mihaelei Bădără), printre altele un sistem corect de evaluare, motivații salariale decente, un management nou și eficient, schimbarea atitudinii în relația profesor-elev și nu numai, și-nu în ultimul rând intervențiile corective necesare din partea factorilor educaționali și de decizie. Vom aborda succint ultimele trei.

Managementul nou și performant a fost, și prin prisma unora dintre persoanele ocupante ale funcțiilor manageriale, un lucru mult dorit dar nu prea prezent în rândul lucrătorilor puși să formeze viitoarele generații. Un management performant la nivelul unităților școlare nu se poate face sub presiune politică, directorii riscând să primească din partea primarilor replici de genul: „nu ne-ai votat pe noi, cereți celor pe care i-ați votat.” Sistemul, când va funcționa corect, va elimina managerii neperformanți și-i va menține pe cei care se vor încadra în echipe de echipe performante formate din oameni care au depășit faza de automatism. Managerii trebuie să ajungă la expertiză, și aici se ajunge doar prin învățare continuă și prin munca în echipă, ideea de experiență, atât a fi negată, rămânând pe plan secund deoarece ea se compune doar din acumulare.

Ne trebuie un inspector, sau, mă rog, revizor, apropiat de școli, apolitic,

care să colaboreze cu toți factorii educaționali și de sprijin, să concluzioneze cu directorii care nu trebuie (ca și inspectorii școlari) să fie simpli executanți îngrămășiți și siuganici, niște yesmeni de conjunctură, ci lideri cu curajul de colaboratori, angajați în realitate, în cea educațională în special. Nimeni nu are nevoie de stăntul Pavel destituitul și nici de directorul supus politic și șantajabil pentru că a folosit la ridicarea propriei case societatea de construcții care făcea iglenizarea școlii. Avem nevoie de inspectorii și directorii care să fie la zi cu cerințele învățământului modern, care să nu se scuze pentru eșecul sau să caute motivele în loc de argumente. Nu avem nevoie de lăudaroși în clădire de voturi ci manageri care să se remarcă prin fapte, cu atitudine schimbabilă, șefi care să reacționeze pozitiv față de colaboratori și care să nu se scuze în papură cu orice preț, care să încurajeze decizia la nivelele subsidiare.

Managerii (directorii, inspectorii) trebuie să aibă cultură organizațională complexă, să dovedească transparență, deschidere spre nou și necesar, atitudine democratică, să accepte condițiile impuse de democrație și atunci când este vorba de alții. Să manifeste toleranță conștientă și nu „criminoasă” și să facă din școli instituții curate din toate punctele de vedere. Noul manager trebuie să facă în așa fel încât din școli să dispară disponibilitatea spre protecție discriminatorie, spre corupție, spre evaluare subiectivă și direcționată unilateral, spre evaluarea negativă-globală, spre toleranță selectivă, să contribuie la

eliminarea judecării performanței prin prisma determinărilor exterioare, să accentueze valențele educative care pot fi implicate în procesul instructiv chiar dacă, conform legii, educarea copiilor aparține familiilor.

Din inspectorate să dispară favoritismele, inspectorii care numesc metodele care nu au decât definitivul al vicepreședintei de bacalaureat cadre care n-au predat nicio dată la liceu și au doar gradul de învâțat, dar sunt directorii și membrii în partidul inspectorului general; n-avem nevoie de inspectorii care și fac școlile metodele și care pretind atenții pentru efectuarea inspecțiilor de perfecționare etc. Noi managerii trebuie să fie cei care să asigure trecerea de la constatări la fapte.

O altă metodă de-a „jumple” ruptura dintre cele două planuri care face școala românească vulnerabilă, ar fi una cu caracter preponderent subiectiv: schimbarea atitudinii, îmbunătățirea relației profesor-elev. Teoretic stăm bine. S-au făcut cursuri, s-au scris zeci de cărți și sute de articole. Întotdeauna este de acord cu necesitatea schimbării dar parcă fiecare așteaptă ca acest lucru să se întâmple cu ceilalți. „Eu, apostolul, luminatul... eu n-am să permit să...” și așa mai departe. Relația tolerantă suferă, după unii ea este chiar dezastruoasă. De unde mai vine părerea că dascălul știe tot, merită tot respectul, chiar dacă el nu respectă nimic, „nu-mi povestii mie de atitudine, știu ce am de făcut”? Partea și din următoarea situație: în consiliul public... s-a perperat, fosta tradiție, o imagine mitizată a școlii: templu al educației... populat de apos-

tolii care își învață, cu har și răbdare, discipolii avizi de cunoaștere.” Realitatea este total alta. În realitate, este necesar ca relația profesor-elev să fie directă dar civilizată, bidirecțională, nu unidirecțională cu iz dictatorial de genul „eu zic, voi faceți ce știu, voi învățați.” Relația să nu fie doar mijlocită prin note, cretă, manual, computer, să fie mijlocită de cuvântul bun care nu lezează personalitatea. Să fie care necesar să treacă o generație, să vină cei din urmă schimbăți? Dar cum să se schimbe din moment ce generațiile tinere tind să reflecte în comportamentul lor chiar pe cel al adulților, al părinților dar și al dascălilor lor? Problema atitudinii în cadrul relațiilor școlii-societate este la fel de complexă și poate face obiectul altor discuții.

„Intervențiile” reprezintă un segment important în acțiunea de descentralizare a învățământului. Este vorba de cele de la nivel central (ele nu pot „înclă”, să dispară), prin decizii corective și de direcționare dar și cele din partea unor factori educaționali și decizionali. Nu vom enumera toți acești factori, ei fiind cunoscuți de toți cei care lucrează în învățământ și beneficiază de el. Este de menționat că intervențiile trebuie să fiind cont de realitate, de nevoile acestora, nu de nevoile unor „teoreme” ce nu pot sau nu mai necesită a fi demonstrate. Pe de altă parte, intervențiile, indiferent din partea cui vin, nu trebuie să se transforme în tabuuri, cufeme sau standarde.

Dreptea nevoia standardizării unor aspecte ale procesului de învățământ, poate, cu altă ocazie.

Prof. Ioșif GILLE

• Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii

ROSTUL REDESCOPERIRII AXIOANELOR

(Urmare din numărul trecut)

Rostul Axioanelor nemțene

Protopoziții n-au scris Axioanele dintr-o tentativă lumescă ori pentru ei înșiși, înainte de toate reprezentă un gest de dăruire pentru Ioana Școltoare de nișuri a Măci Domului de la Mândrenea Neamț, apoi pentru a fi citite în satele bisericilor duminice, de sărbători, în tramvai, în pelerinaje cu stăntă Ioana Școltoare, sau pentru a înfrumuseța oșpeții deosebite, Ioana Măci Domului Călușăreanu, cu pruncul Emanuel, de la Mândrenea Neamț este un dar al împăratului bizantin Ioan al VIII-lea Paleologul (1425-1445) pentru domnitorul Moldovei, Alexandru cel Bun (1400-1432).

Protopoziții nemțeni nu erau niște cântări obișnuite. Tradiția muzicală bizantină a păstrat și a perfecționat tehnici diferite de exprimare a muzicii. Muzica bizantină are ca mai frumoasă teorie și cea mai experimentată tehnică, desigur tuturor știindu-se experiența bizantină dobândită prin înțelegerea și trăirea domoilor. Învățătorii de credință, pentru că toată înmormântarea cultului ortodox conține adevărul de credință veritabil și revestit.

Printre compozitorii acestor Axioane se întindesc numele unor mari protopoziți: Eustahie (protopoziții violetoasă Ștefan cel Mare și Ștefan), Antonie Putneanu (după 1540); Damian (după 1680); Ioșif Moldovanu (secolul 17-18) care a recuperat din muzică veche și a compus numește Axioane; Vlașion Duhoivnic (1794-1844), un valoros protopoziț și omnic; și la Ioșif Moldovanu; Dorotei Iordachiu (decedat la 29 decembrie 1888, ultimul mare protopoziț din Mândrenea Neamț).

Axioanele de la Mândrenea Neamț sunt reprezentative pentru tradiția cântării noastre bisericesti, ce a supraviețuit dincolo de o

trădă țărănească, duhoivnică și biserică. Prin păstrarea rugămintei, a înmormântării, a melodiilor inspirate de Duhul Sfânt și folosite de secole, suntem în comunione cu biserică dintr-o biserică. Pentru a păstra splendoarea și frumusețea Axioanelor se impune serbarea curioasă teoretică practică. Astfel, rugămintea Axioanelor sunt protopoziții, sunt valori care merită să fie muzicizate și să fie înlocuite de „protopoziții”, actorii au fost mișcarea numește în țară, în argumentele metodei și prin urmare în țară etc.

Prof. Pavel Lungu: Venerabile modeste axioane de la Mândrenea Neamț și se conservă oare mai mare și mai complexă colecție din lume! Ca și în cazul Axioanelor bizantine deștiri, pos., n-er trebui să vorbim atât despre valoarea lor estetică, ci și despre valoarea lor de mare opoziție muzicale ale limbii și a nivel îngrămășit selectiv melodic în a omni decodare înțelegere aceste axioane (secolurile de aur) atât de înțelegătoare, cât și nu numai vorbesc despre arhitectura compozițională-melodică și să ne ținem copiii de pe-

terea lor transformabile. Cei care le-au înțeles nu s-au reprezentat pe sine, ci au reflectat gestul Creatorului, au știut o haromă, s-au sculat din toată reminciunea omenească, au făcut din aceste altele cântări un mijloc de conștientizare, de luminare. Această artă pentru ei a fost țară, credință, înțelegere și ca replete formele muzicale. Sigur, altora deciziile care se înțeleg nu astfel despre muzică. Ar trebui ca modernitatea să accepte faptul că muzica bizantină este o altă muzică. Liturgia bizantină este instrumente de înțelegere, deși biserică Axioanele de la Mândrenea Neamț din mai departe merită să fie muzicizate și să fie sunt sacru tradiționale.

Am, Prof. Ioan Ioan, de la Mândrenea Neamț. În țările monarhice ortodox din Moldova, Mândrenea Neamț apare ca prima mișcare cu îndrăzneală biserică țărănească și muzicizată după modelul monarhice ortodox orientat, al centrilor monarhice Athos, Sinai și patriarhatelor ortodoxe, în special conștient rugămintea, înțeleasă și înțelegătoare, în sec. al XVI-lea, Mândrenea Neamț avea o conștientizare confirmată și reconstruit prin apărarea viziunilor înțeleșilor și stabilul moșter.

Mândrenea Neamț a fost cea din care a radicat zădărnica țărănească și muzicizată cele mândreștile din Moldova: Ștefan și în special Putra, unde epoca Ștefanului Violeț Ștefan cel Mare a făcut să fie transformate de la Neamț stăruie, țărănești, cântări, copiii etc. La sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, datorită multor „axioane” și „jurnaluri” s-a simțit nevoia unei reforme care la Mândrenea Neamț s-a realizat prin Ioșif Moldovanu-Protopoziții, Ieronimul Vlașion-Duhoivnic, Macarie Protopoziții, Dorotei Iordachiu. Nu țărănești importanță a fost înțelegătoare în direcția mitropolitului Veniamin Costachi, care a înțeles nu numai Simionul de la Socola și și Școala de Muzică unde a actua ca profesor pe Mihail Kantarian-Hotut, arhiepiscopul Patriarhiei Antiochiei la care a scribit și nemțeanul prot. Vlașion, care a fost băștinaș muzical peșterii înortodoxe în -mai multe manuscrite din biblioteca Mândrenea Neamț.

Mihail Serbu GAIȚĂU

VIAȚA, CARIERA MILITARĂ ȘI OPERA GENERALULUI VASILE MITREA

Cu peste un secol în urmă, în anul 1884, în satul Căculești, s-a născut, la diferență de aproape trei săptămâni, în două familii vecine, doi băieți ce au avut un destin comun. Cei doi copii au devenit nepotăriți, prieteni din primii ani de viață, au fost colegi de școală primară, colegi de clasă la Liceul Petru Rareș, colegi de Școala militară, parcurând apoi treptele ierarhiei militare până la gradul de general, făcând în acest fel ca numele satului lor natal să intre în istorie.

Primul dintre cei doi, Nicolae Dăscălescu, născut la 16 iunie 1884, avea să ajungă peste ani marele comandant de oșă, General de Corp de Armată, supranumit generalul-soldat. La 3 iulie 1884, în familia Gheorghe și Maria Mitrea se naște primul copil, Vasile, de religie ortodoxă, cum este înscris în "Actul de naștere" păstrat la Arhivele Naționale, Direcția Județeană Neamț. Copilul Vasile Mitrea, după ce a parcurs clasele școlii primare, cu învățătorul Teofilăscu și părintele Grosu, a urmat școala reală a renumitului liceu Petru Rareș din Piața Neamț. La 1 septembrie 1906 a devenit elev la Școala de Ofițeri de Artilerie și Geniu, pe care a absolvit-o la 1 iulie 1909, cu gradul de sublocotenent. În anul 1909-1911 a urmat cursurile Școlii Speciale de Artilerie și Geniu, la terminarea școlii fiind clasat al 4-lea din 28 ofițeri-elevi, cu media 8,36. Comandantul școlii, colonelul I. Ștefănescu îl caracterizează pe tânărul Vasile Mitrea ca fiind "oarecum bun camarad, integru, cu o conduită exemplară", ofițer eminent, propunându-i să fie înaintat la alegere, propunere luată în considerare, dovadă că este avansat la gradul de locotenent în perioada anilor 1914-1915 a urmat Școala Superioară de Război, iar apoi alte cursuri de specializare. Cariera militară a continuat prin a fi avansat la gradul de căpitan

la 1 aprilie 1916, maior la 1 sept. 1917, locotenent-colonel la 23 noiembrie 1923, colonel la 10 mai 1929 și general de brigadă la 1 februarie 1937. A participat în anul 1913 la campania din Bulgaria, apoi la Primul și Al Doilea Război Mondial.

Generalul de Brigadă Vasile Mitrea a fost implicat în câteva evenimente importante din perioada anilor 1940-1941.

La 28 iunie 1940 generalul V. Mitrea a fost însălat la Cernăuți, ca reprezentant al guvernului român pentru a discuta cu partea sovietică nerespectarea ritmului de înaintare în teritoriul evacuat și limitarea pătrunderii trupelor sovietice la sud de Cernăuți, așa cum se angajaseră prin Convenție.

Prin felul cum s-a comportat în această misiune a probat curaj, simț al datoriei și spirit de sacrificiu.

Un alt eveniment în care a fost implicat gen. V. Mitrea este legat de îndobâzirea rebeliunii legionare din ianuarie 1941. Decis să înfrunte pe legionarii de la putere și respectiv din toate funcțiile importante, Ion Antonescu, prin Decretul 136 din 21 ianuarie a înlocuit pe legionarul Radu Mironovici din funcția de Prefect al Poliției Capitalei cu generalul V. Mitrea. Intrucât pe timpul rebeliunii a avut o atitudine îndoielnică, a fost înlocuit, după puțin timp, din funcția de Prefect al Poliției Capitalei. Considerându-se nevinovat demisia din cadrele active ale oșii, fiind repatriat la Marele Stat Major ca ofițer de rezervă.

Ulterior, începând cu 29 iunie 1941, a fost reactivat și mobilizat la Divizia a 8-a Infanterie. S-a distins în luptele de la Odessa, fiind decorat cu Crucea de Fier germană. A participat la acțiuni militare până la 30 noiembrie 1942, după care a fost trecut la Corpul Teritorial București.

După 23 August 1944, generalul de brigadă V. Mitrea a fost implicat în Mișcarea Națională de Rezistență, având ca obiectiv lupta împotriva comunizării și sovietizării României. Alături de generalul Corcama, generalul Mitrea avea misiunea de a organiza mișcarea de rezistență pe teritoriul Moldovei. Mișcarea Națională de rezistență a fost denunțată la 3 mai 1946. Până la sfârșitul lunii mai 1946, cei care nu au reușit să fugă din țară au fost arestați. Acuzați că au urmărit să ajungă la conducerea statului prin răsturnarea ordinii actuale în mod violent, majoritatea inculpaților au fost condamnați în noiembrie 1946 la ani grei de temniță. Generalul V. Mitrea a fost încarcerat la Jilava, unde a murit în aprilie 1951.

Activitatea sa la comanda Școlii de Ofițeri de Artilerie, a Școlii Speciale de Artilerie sau a unor unități de artilerie a avut însoțită și de preocuparea realizării unor lucrări de specialitate, multe dintre ele, adevărate manuale, care să contribuie la buna pregătire a viitorilor ofițeri, precum și la conținutul perfecționare a ofițerilor activi în primul rând de artilerie, dar și din alte arme. Măsurile în acest sens stau la baza lucrării, tipărite între anii 1924-1940, care prin conținutul lor tematic și aria lor de cuprindere, a unor probleme de strictă specialitate dar și de cultură generală, vorbesc despre calitățile generalului V. Mitrea, ca pedagog, ca autor de manuale pentru învățământul militar.

Prima dintre aceste lucrări se intitulă "Geografia militară a României" și este un autentic manual de geografie fizico-economică a României, întocmit din perspectiva pregătirii viitorilor ofițeri de artilerie. Lucrarea, bine documen-

tată, cu o tratare complexă interdisciplinară a problemelor, poate fi consultată și azi cu interes. A doua lucrare, intitulată "Călușul practic pentru liniile ofițerilor activi și de rezervă din toate armele, "avea o largă adresabilitate". În cele patru părți ale lucrării erau tratate următoarele probleme fundamentale: "Rolul militar și social al ofițerului", "Statutul pentru purtarea în societate", "Correspondența" și "Extrase din diferite legi și regulamente".

Preocupat mereu de buna pregătire a viitorilor ofițeri, de locul și statutul lor în societate, V. Mitrea a realizat o lucrare de sine stătătoare intitulată "Ofițerul în societate". În lucrare autorul formulează și sistematizează o serie de reguli generale pentru purtarea în societate: pe stradă, în sălile de spectacol, în locuri publice, în călătorie, în vizite etc. Multe din regulile prezentate în lucrarea "Ofițerul în societate" sunt redate într-o altă lucrare, intitulată "Obligațiuni sociale".

Autorul a consultat o largă bibliografie ca și în cazul tuturor lucrărilor sale. Ultima lucrare a generalului V. Mitrea de care noi avem cunoștință se intitulă "Pedagogia instrucției militare". Era o lucrare la capătul unei bogate experiențe de militar de carieră, dar și o expresie a unui larg orizont informațional. Lucrarea era un autentic manual din care se putea învăța instrucția militară, la nivelul cerințelor epocii în care cartea a fost realizată și autorul își desfășura activitatea în rândurile armatei române.

Deși de la tipărirea acestor lucrări au trecut între 60 și 80 de ani, scorse într-un stil ales și cu un bogat conținut de idei, acestea își păstrează și azi, sub multe aspecte, actualitatea, trezind interesul cititorului.

Cei care se ocupă de pregătirea și educația viitorilor ofițeri ai armatei române, pot găsi multe sugestii rodnice în lucrările generalului Vasile Mitrea.

**Prof. Nicolae MITREA
Dr. Ioan MITREA**

Un peren model pedagogic nemțean GHEORGHE NICOLAE 1858-1925

Județul Neamț a fost și este un cunoscut și renumit județ pedagogic. Acest lucru de noblete se datorează lucrării unor admirabili pedagogi și oameni de școală nemțeni. Printre ei se distinge înaltul GHEORGHE NICOLAE, pe care-l sărbătorim acum la 80 de ani de la mureșul lui în amintirea recunoștinței a urmașilor (1858). El nu numai că a contribuit determinant la formarea personalității pedagogice inconfundabile a județului Neamț, dar a influențat învățământul național prin colaborarea cu Spiru Haret, cu George Costac, cu I.L. Caragiale și cu deputat liberal, ales în cruciatul an 1914.

Pedagogul patriot s-a născut la 31 decembrie 1858, în satul Băruș din comuna Români, într-o familie din noblașii și războierii moldoveni. Tatăl său, Nicolai Alimilei, era gospodar fruntas, implicat în lupta unionistă a vremii. La școala copilului a fost înscris după obiceiul timpului cu numele Nicolae, de la prenumele tatălui Nicolai. Pe parcurs a fost modernizat, devenind Nicolau.

Vitorul înzestrat endocopic, vădit erudit, a făcut gimnaziul la Piața Neamț (actualul Colegiu Național "Petru Rareș") și Școala Normală din Iași. Măsurile didactice și-a început-o în satul natal, unde a construit local de școală modern. A construit-o la Buhui (pe atunci în jud. Neamț), unde a ridicat un nou local și a ridicat școala la

rîngul de școală urbană, unde el devine înscris.

Măsură plină de viață și sale pedagogice a dat-o la Piața Neamț unde a venit ca înscris la Școala primară de băieți nr. 1, clasa a IV-a. Fostul său elev de aici, devenit inspector general al învățământului primar din România, Al. Gheorghiu, își va aminti: "Ne-a dus într-o clasă și a început, pentru prima dată în viața noastră școlară, să ne citească Hora Unirii ca să ne învețe..." (în revista "Apostolul", octombrie 1935).

Între 1894-1914 a fost directorul Școlii primare de băieți nr. 3, cu întreruperi cită a fost revizor școlar de Neamț. A construit local nou de școală, cu baie pentru elevi (zest, poate unic în lume pe atunci), cu cantină pentru elevii săraci (cu bucatărie și sufragerie) și locuință pentru director, inaugurată duminică 20 sept. 1896, în prezența lui Spiru Haret.

Despre realizările lui ca revizor școlar de Neamț, s-a pronunțat contemporanul său Leon Mreșanu, cu fapele izvoare: "Prin stăruința sa s-au ridicat 40 localuri de școală și s-au improvizat 63 școli cu 56 ha teren cultivabil. Au fost înființate 42 bănci populare și au fost puse în funcțiune 33 școli de adulți, iar la 22 școli se făceau sezișton de seară... S-au înființat 30 biblioteci populare, a nimit pe lângă 55 de școli, mameste de lucru de mină și gospodărie... La 27 școli erau coruri... iar pe lângă 2 școli erau societăți muzicale... a ridicat 10 monumente în amintirea eroilor din 1877..." (în vol. "Un sfert de veac de activitate a Școlii Normale de Băieți Gh. Asachi" din P. Neamț înființată în 1912, p. 89).

În anul 30 al vechiului trecut i s-a așteptat un bust la Școala nr. 2 din Piața-Neamț, moștenitoarea localului și a tradițiilor vechii Școlii primare nr. 3. Bustul se păstrează și azi datorită unor directori curajoși din anii comunismului, mai ales a profesorului Al. Iltim.

Prof. Traian CICOARE

• Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii • Arte & meserii

* O DEMONSTRAȚIE STUPEFĂCĂNTĂ: POETUL INTERZIS ION VINEA A FOST NEGRĂȘORUL LUI PETRU DUMITRIU

DUn incitant articol despre eventuale "negrișori" ai lui Petru Dumitriu publicat în ROMÂNIA LITERARĂ, numărul 17, critică și istoricul literar clujean Ion Vartic. Înzestrându-se pe o temerară documentare, Ion Vartic demonstrează pe două pagini (cu continuarea în numărul următor) că cei doi scriitori contemporani și prieteni ai lui Petru Dumitriu, Ion Vinea și Henriette-Yvonne Stahl, au jucat rolul de negrișori la scrierea romanului "Cronică de familie", celebrul roman al acestui controversat autor român stabilit la Paris în plină glorie. Autorul demonstrează în articolul său că cei doi scriitori, Ion Vinea și Henriette-Yvonne Stahl, fiind în acea perioadă de proiecționare literară interzisă, neavând drept de semnătură în presa lite-

rară, au devenit coautorii tacite la opera lui Petru Dumitriu, fiind pășiți de acesta în calitatea lor de "negrișori". Bănănușă accesibilă a fost vehiculată în presa literară dar rimeri până acum nu a demonstrat că lucrul. Ion Vartic a deosebit că, în cazul lui Ion Vinea, o proză a lui "Sus pe locul Dunării", apărută în volum abia în 1995,

pe locul Dunării" și publicată direct după dactilograma din arhiva lui Vinea, nu s-a păstrat, în mod ciudat, cunoscut. Mi se găsește că seamănă cu fragmentul prozastic "Învățătură de minte", lui Dumitriu, pe care nu l-am uitat intrucât mă îngăsea, odată apărea într-un moment în care prozatorul își schimbase maniera de a scrie și era

Eugen Ibarbu. Poate un alt istoric literar va demonstra acest lucru și în cazul Barbu.

* SCRITORII NEMȚENI PREZENȚI ÎN PRESA LITERARĂ DIN ȚARĂ

Scriitorii nemțeni sînt prezenți, prin articole sau comentarii critice ale sipe-

Gheorghe "Tinerete fără bătrînețe și sentiment tragic al timpului". Revista se deschide cu o intervenție acordată postului de către părintele Iustin Pănuș, un fragment dintr-o vizită care. Despre ultimul volum de versuri a lui Nicolae Sava "Insolența negrișor" scrie: Gheorghe Neagu în revista OGLINDA LITERARĂ ("Pașiți cu versuri pline de flori și blăndețiri blăndețiri pentru care autorul se învinovățește spre o purificare binerită"); George Bădrin în CRONICA ("Melancolicul Nicolae Sava continuă să vibreze profund într-o societate informatizată, deși nopțile încep să pară insolente, sentimentele degradate, realitatea cenusă, aspră și incomodă"); Rozina Vasu în FEED BACK ("Deși scrie o poezie a cotidianului, Nicolae Sava ne apare ca un poet înflorit de tinerție și precăritățile accidentului. Sentimentul unei singurătăți acute, o singurătate asumată până la tragic, e prezent în aproape toate poeziile citite. El înalță parabole de un dramatism agresiv care înalță și distigă la relectură").

OCHELARIȘT

REVISTA PRESEI LITERARE

este identică cu capitoul "Învățătură de minte" din romanul "Cronică de familie". "Atunci când m-am documentat pentru articolul despre Petru Dumitriu ca urmaș al apărut în Dicționarul scriitorilor români - scrie Ion Vartic - am recitit în patul și opera celor doi prezumiți coautori ai "Cronicii de familie". Cum localul apăsător volum al doilea al "Opera" lui Vinea, ce conține proza lui scurtă, l-am citit cu scop detectivistic. Una dintre proze, scria într-o manieră neobișnuită pentru scriitor, "Sus

preocupat numai de Colecția de biografii, Autobiografii și Memori contemporane, din care dădea la țară, în reviste, parte după parte. Or, "Învățătură de minte" se înțelegea înspire perioada brucănelor și a genezei "Cronicii de familie". În fine, am început să recitesc: "Învățătură de minte", și din prima clipă, am avut confirmarea: textul lui Dumitriu și acela al lui Vinea erau practic identici". Ceea ce era de demonstrat. Al mare scriitor care a fost "negrișor" la scrierea romanelor sale este

claișilor literari în presa literară din țară. Ultimul număr al revistei CONCORDE LITERARE publică la "Biblioteca de poezii" un grup de versuri, sub titlul "Poeme poezie", ale postului Radu Florescu. În același număr criticul literar Cristian Livescu scrie despre "Manualul de literatură", apărut la Editura Vinea, o antologie din creația a șapte poezii nouzecești. Această revistă găzduiește o recenzie a profesorului universitar Andrei Stăvilă despre cartea lui Adrian Alui

REMEMBER

VASILE SPĂTĂRELU

21 aprilie 1938 - 24 martie 2005

Gânduri de despărțire

În contextul compozitorilor contemporani, Vasile Spătăreanu deține un loc înconfundabil, datorită manierelor personalizate în care și-a amprentat partiturile. Fără să schițeze ambiții vestiare, cu modesta dăltătoare de sunete, el a știut să prelungească materialul muzical, să-l creeze neomasa semantică. Autorul a reușit o sinteză de viza artiștilor dintr-un matriceu bicolor, cel al orizontului limbajului neomodern. Sensibilitate, muzicalitate, măiestrie, originalitate - lăd atribuitele dominante ale muzicii sale intrate definitiv în patrimoniul național.

Vasile Spătăreanu, rămâne compozitorul a cărui plecare în eternitate este deplănată cu remanere. Singura noastră mișcare se leagă de faptul că partiturile sale dețin virtutea artei care să-i perpetueze amintirea. Ați în memoria colegilor de breșură, și în aceea a ascultătorilor români și străini care l-au apreciat operele.

București, 13.04.2005 - prof. univ. dr. Adrian IORGULESCU

Pe 21 aprilie a.c., profesorul Vasile Spătăreanu ar fi trebuit să împlinească vârsta de 67 ani. A fost un prieten al orașului nostru, al Teatrului Tineretului, al Vacanțelor muzicale, al Colegiului Universitar de Muzică. Nu îndrăznesc a scrie despre compozitorul, profesorul, prietenul Vasile Spătăreanu - cele mai frumoase vorbe l-ar putea scrie imaginea. Dar, așadar, cuvântul alături de numele său l-au fost în preajmă. (M.Z.)

Nu-mi vine a crede

Made, așa cum îl cunoaștem cu toții (deși nu știu de unde derivă sintagma aceasta), are vocaie prieteniei și a ospitalității, virtutea pe care o are în lumea noastră încălțată. Are știința și talentul creatorului de artă, dar înțelegând și dăruirea și înțelegerea pedagogului. A fost și este mola principală a acestor minunate întâlniri ce se cheamă "vacanțele muzicale" de la Piatra-Neamț. Regret că nu-m-am învrednicit a lua parte la ele mai mult decât de 3-4 ori. Însă de fiecare dată am revenit între ele mele cu un spor de credință și de energie. Poate că locul este binecuvântat, mie însă îmi pare că el a fost plătut de nepe oameni, iar între aceștia Made se detașează fără greș.

Preț ca și ea se înțelegă lucrurile de la oarecare distanță (nu avem șansa de a locui în același oraș), dar dacă cineva nu ar înțelege ce mă înțelege în primul rând la prietenul meu, ar dispune: echilibrul și armonia personalității sale. Tot ceea ce intră prin poartă poartă acestei armonii, între ale cărei componente înțeleg și o cântă distincte. Ați înțeles, și în inițiale, acturi, gesturi, priviri, vorbe de duh.

21 aprilie 1998 - Pascal BENTOIU

Un om bun și blind

Made a fost un om blind, pentru că blindul îl era firea, blindul îl era vorba și blindul erau gândurile și faptele. Totul în tipura lui se mișca rotund, fără colțuri și fără asperități. Vorbea întotdeauna înțeles, și măsura cu parcimonie cuvintele, iar acolo unde fiecare dintre noi ar fi exploatat, el se înțelegea un lucru extraordinar și pe care nu aveam cum să-l uităm. În momentele acestea nu știa, își făcea doar prieteni pe care și-o înțelegea în ochii și în simțurile, dar ochii lui se măseau atunci, se adăruia și vorbeau mai apăsat și mai tare decât o putea face limbajul, vorbe roșii și rășii. Și asta nu putea să uităm!

Și mai era Vasile Spătăreanu un om blind și pentru că muzica lui era așa. Ea înțelegă fără stridente, fără grandilocvențe, fără contraste care să dăruieze împănarea și spune chiar împănări - și prin ele înțeleg, să înțelegă înțelegerea noastră.

Dar, de acum înainte nu-l vom mai putea asculta pe Made, decât cîntîndu-ne, prin glasurile și instrumentele ce-l cîntă gândurile noastre pe gâturile. Pe, în, în, în, vom vedea mereu cu ochii sufletului.

Dumitru CAPOIANU

120 de ani de autocefalie a B. O. R.

Pe 25 aprilie se împlinesc 120 de ani de când Biserica Ortodoxă Română a devenit autocefală (gr. auto - kephalé = conducere de sine stătătoare).

După realizarea unirii de la 24 Ianuarie 1859 și a proclamării independenței de stat a României la 9 mai 1877, s-a pus în discuție și problema organizării și a conducerii autonome a Bisericii Ortodoxe Române.

În decembrie 1872 Camera deputaților și Senatul României au votat Legea organică pentru alegerea mitropoliilor și episcopilor eparhiilor, cum și a constituirii Sîntului Sinod al Sîntei Biserici Autocefale Ortodoxe Române. Prin aceasta se puneau bazele Sîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe din România merit "să păstreze unitatea dogmatică și canonică cu Biserica ecumenică, precum și unitatea administrativă și disciplinară a Bisericii naționale." Din Sinod făceau parte toți mitropolișii și episcopii ortodocși aflați în funcție, președinția fiind asigurată de mitropolitul de București ce purta numele de mitropolit primat.

Luând în discuție modificarea Legii organice, Camera deputaților propune, la 9 martie 1882, ridicarea mitropolitului

primat la treapta de patriarh. Pe 25 martie același an, s-a sfințit pentru prima dată la noi Sîntul Mir, în catedrala mitropolitană din București (pînă atunci sfințirea acestuia avea loc la Constantinopol).

La adunarea ținută în februarie 1885 de Mitropolia Bucureștilor, la care au participat toți episcopii și mitropolișii împreună cu ministrul Cultelor, D. A. Sturdza, s-a formulat o scrisoare adresată Patriarhiei ecumenice din Constantinopol în vederea recunoașterii autocefalității bisericii noastre. Ca răspuns, patriarhul Constantinopolului, Ioachim al IV-lea trimite B. O. R., la 25 aprilie 1885 Tomosul de autocefalie, semnat de el și de către cei 10 mitropolișii care alcătuiseră sinodul Patriarhiei ecumenice. Au fost anunțate și celelalte Biserici Ortodoxe din statele învecinate. Mitropolitul primat de atunci, Calinic Miclescu, a adresat patriarhului o scrisoare de mulțumire.

Recunoașterea autocefalității a însemnat un pas important în istoria B.O.R. căci, alături de realizarea mari uniri de la 1 decembrie 1918, a creat condițiile ca, în februarie 1925 B.O.R. să fie ridicată la rang de Patriarhie, mitropolitul primat Miron Cristea devenind primul patriarh al României.

Drd. Mihai FLOROAI

ZIUA INDEPENDENȚEI NOĂSTRE

9 Mai 1877. În Adunarea Deputaților, ministrul de Externe, conușul Mihailache Kogălniceanu, declara independența țării față de înalta Poartă în prezenta parlamentarilor și a membrilor Guvernului condus de Ion C. Brătianu. "Suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare...", spunea atunci ministrul. România și-a lăsat "cu sfințenie" angajamentele luate în fața aliaților

și și-a privit ca pe un act de injustiție aranjamentele Congresului de la Berlin, din 1878, care "au răspălit eforturile militarilor români prin amputarea din trupul țării a jumetelor din sudul Basarabiei, amputare ce nu putea fi compensată de retrocedarea Dobrogei".

9 Mai 1945. Ziua în care regimul totalitar a lui Hitler și-a recunoscut înfrîngerea în fața puterilor antifasciste și aduce un omagiu celor care, asemeni Majestății Sale Regele Mihai, au înțeles să apere interesul național și să aleagă

soluția cea mai potrivită pentru România. 9 Mai 1950. Ministrul de Externe al Franței, Robert Schuman, a dat publicității "Declarația" ce a stat la baza creării Uniunii Europene. Uniune spre care privim și noi cu speranțe. În semn de veșnică cinstire și în acest an, reprezentanții comunității pietrene vor depune coroane cu flori la Monumentul Eroilor. Vor aduce un pios omagiu soldaților căzuți pe cîmpul de luptă Prefectura Județului, Consiliul Județului Neamț,

Primăria, Consiliul Municipal Neamț, Centrul Militar, Inspectoratul Județean de Poliție și alte instituții.

Gestul de recunoștință se va declanșa și din partea unor elevi de la școlile pietrene. Și cum Școala "Elena Cuza" e amplasată "în coasta" Cîmîntului "Eremitate", categoric elevii săi vor fi printre primii învățători care vor cînta "Treceți batalioane române Carpații" și "Prezraji pe ale lor morminte..."

Dumitru RUSU

DE RĂȘUL CURGILOR

FOAIE VERDE EUNUC ATI RĂMAS FĂRĂ TĂTUC

După cum pre bine au văzut cu toții la TVR... Bunica a făcut o figură jenabilă la Congresul al XV-lea... era să vic, al P.S.D.-ului: a lăsat și l-a certat pe toți, s-a încurcat și lechior-coșat, s-a agitat, de-și venea să-l strigi prin ecran, ca lui Nea Nicu "Nu mai da din mîni!". Colac peste pupăză, l-a mai scolpat și cloara, cînd l-a prezentat pe Năstase cu "lovitură"... Orîncu, pe noi ne-a spernat, cu câtă mînie proletară-nedismulată și-a exprimat spaima de a rămîne țară jît și tocmă el... neicușorule... țară coledzi!!

CE NE FACEM FETELOR?

Votul clasei muncitoare îmbughetă l-a aruncat în cele mai neprevăzute meandre ale conștiinței și de atunci nu l-am mai văzut pe autorul mineradeilor, eșecul de propriu "topii", pe seama poliției românești, fix cînd se împlinesc 15 ani de la micsarea "Plata Universității", în care sute de studenți bălău cîntau "Mai bine golani, decât securist, mai bine mort, decât comunist". Justiția Divină...-istă și funcționează, dar cum și l-a explicat asta liber-cugetătorilor? Sper, pentru binele lor, să nu cadă în păcatul de a agita în culul rămas liber de pe penetele biroului lor de șef, tabloul lui Van Gogh. Mai bine ar învăța lecția de cum se pierde frumos, sau măcar cu minimă demnitate și ne-ar lăsa să trăim european, să nu promitem să-l lășăm să plece în Congo, mai ales că în cei patru ani de guvernare, am auzit că și-au strîns bani și de avion.

Atunci cînd mai avem putere să ne amuzăm, chiar și cu stomacul gol, recurgem fără riscuți la tezele elevilor noștri stufulădiți, care ne oferă an de an confirmarea faptului că ei trăiesc bine, iar noi trăim frumos. Și pentru că primăvara sî ne fie una veselă, vă propun dragi colegi profesori din Europa, câteva exemple. Să vă văd cum le traducez: • Ion Neacșu a folosit o suneleerie de cuvinte românești. El a fost un mare cursor. • Nică s-o sculat de-de-

Viespa DIDA

APOSTOLUL - revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățămînt Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).
 FONDATORII: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)
 CONSILIUL DE ADMINISTRATIE: Florin FLORESCU - director general, Iosif COVASAN - director economic, Constantin TOMȘA - director executiv, Gheorghe AMAICEI, Stefan CORNEANU.
 CONSILIUL DE REDACTIE: Mircea ZAHARIA - redactor șef, Ștefan CORNEANU - redactor șef adjuncț, Dumitrița VASILCA, Dan AGRIGOROE, Niculina NIȚĂ, Steluța ALEXANDRU, Valerian PERCĂ (Subredacția Roman, tel. 732.738), Constantin TIMOFTE (Subredacția Tirgu Neamț), Carmen DASCĂLU (secretară).

APOSTOLUL
 REVISTĂ EDITATĂ DE
 SINDICATUL
 ÎNVĂȚĂMÎNT
 NEAMȚ
 ISSN - 1582-3121
 Redacția și administrația:
 str. Petru Rareș nr. 24,
 tel./fax: 22.53.32,
 Piatra Neamț

Preț: 10.000 lei